

**Звіт про роботу стейкхолдерів
освітньо-професійної програми Географія
за спеціальністю 106 Географія
першого (бакалаврського) та другого (магістерського)
рівнів вищої освіти
протягом 2021 року**

22 січня 2021 року відбулося засідання експертної ради стейкхолдерів освітньо-професійної програми за спеціальністю 106 Географія. Через епідемічну ситуацію частина членів експертної Ради стейкхолдерів була присутня дистанційно. На цьому засіданні затвердили план роботи на рік (https://pgf.sspu.edu.ua/images/2021/plan_roboti_ekspertnoyi_radi_steykholderiv_opp_geografiya_na_2021_rik_bd4ed.pdf), а також відбулася тривала, але плідна дискусія щодо окремих положень *проекту гармонізації національного переліку спеціальностей з Міжнародною стандартною класифікацією освіти*. Головною проблемою є той факт, що географія не вкладається в «прокрустово ложе» таких класифікацій. Треба зробити все, що тільки можна для збереження цілісності географії, як науки. Рада прийняла відповідне звернення до кафедри загальної та регіональної географії, щоби вона у свою чергу звернулася до МОН України щодо віднесення предметної області спеціальності «106 Географія» не до однієї, а до трьох деталізованих галузей, в описі кожної з яких зазначено географію та географічні напрями, а саме:
0532 Earth sciences – географія (фізична, природнича) на с.27, с.67;
0314 Sociology and cultural studies – географія (суспільна, соціальна, культурна) на с.18, с.63;
0731 Architecture and town planning – картографія, міське та регіональне планування на с. 37, с. 72.
(https://pgf.sspu.edu.ua/images/2021/protokol_1_zasidannya_ekspertnoyi_radi_steykholderiv_vid_22_sichnya_2021_roku1_dd066.pdf).

11 лютого 2021 року в 721 та 722 групах (спеціальність 106 Географія) в дистанційному режимі проходила планова кураторська година (<https://pgf.sspu.edu.ua/fakultet/news/103-kuratorska-godina-u-721-ta-722-grupakh-pgf-iz-zaluchennyam-predstavnika-institutu-geografiji-nan-ukrajini>), до участі в якій був запрошений завідувач сектору територіальної організації суспільства Інституту Географії НАН України доктор географічних наук, професор Підгрушний Г.П. Доповідач ознайомив студентів з історією, внутрішньою структурою та сучасними завданнями діяльності Інституту Географії НАН України, а також видатними постатями української географії, чий біографії можуть слугувати прикладом для наслідування новому географічному поколінню. Велику зацікавленість викликало обговорення можливих місць прикладання праці фахівців в галузі географії, зокрема і в зв'язку з проведенням адміністративно-територіальної реформи. Виявляється географічні знання і вміння є надзвичайно важливими і затребуваними в

методичному та інформаційному забезпеченні процесів управління розвитком територій різного рангу і масштабу, в розробці та реалізації системи заходів державної регіональної політики. Саме холістичний (цілісний) підхід, який властивий географії, дозволяє сприймати господарство регіону як системне утворення, що є органічною складовою національної економіки.

На завершення бесіди Григорій Петрович Підгрушний поінформував здобувачів освіти про можливість продовження навчання в аспірантурі Інституту Географії НАН України.

23 лютого 2021 року відбулася гостьова лекція директора туристичної агенції «Росинка» Тамари Михайлівни Тесленко для студентів 722 і 742 груп спеціальності 106 Географія (<https://pgf.sspu.edu.ua/fakultet/news/123-zaluchennya-stejjkholderiv-do-osvitnogo-protsesu-na-kafedri-zagalnoji-ta-regionalnoji-geografiji>). Мета лекції – ознайомити здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Географія» з потребами та вимогами сучасного ринку праці, мотивування студентів до власного розвитку і самореалізації, що сприятиме їх подальшому працевлаштуванню. Основна частина лекції була присвячена питанням сучасного ринку туристичної індустрії, розгляду туристичних ресурсів Сумської області та методиці організації екскурсійної роботи. У ході лекції студенти дізналися про особливості ведення туристичного бізнесу та набули навичок складання портфелю екскурсовода, методичної розробки екскурсії з подальшим її впровадженням в екскурсійну роботу. Окрему увагу Тамара Михайлівна зосередила на важливості розвитку soft-skills та акцентувала увагу студентів на самонавчанні і самовдосконаленні для досягнення успіху на сучасному конкурентному ринку праці.

А потім у ході зустрічі з групою забезпечення спеціальності 106 Географія та адміністрацією факультету було обговорено сучасні вимоги роботодавців до випускників університету. Значна увага при цьому була присвячена удосконаленню освітнього процесу, зокрема, організації екскурсійних практик та можливості використання в них матеріально-технічного забезпечення кафедри.

1 березня 2021 року головний спеціаліст відділу природно-заповідного фонду та біоресурсів Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської обласної державної адміністрації В.В. Вертель провів відкриту лекцію для студентів спеціальності 106 Географія (<https://pgf.sspu.edu.ua/fakultet/news/126-zaluchennya-predstavnikov-robotodavtsiv-do-osvitnogo-protsesu-na-kafedri-zagalnoji-ta-regionalnoji-geografiji>). Основна частина лекції була присвячена структурі природно-заповідного фонду, категоріям природоохоронних територій, їх використанню в еколого-освітній роботі, а також освітньо-виховним можливостям об'єктів ПЗФ та формам залучення цих об'єктів до освітньо-виховної діяльності. Лектор на конкретних прикладах (об'єктах ПЗФ

Сумської області) пояснив, які види рекреаційної діяльності можливі в межах природно-заповідних територій у залежності від їх статусу та завдань. Крім того, Владислав Вікторович ознайомив студентів із структурою Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської обласної державної адміністрації, звернув особливу увагу на вимоги, які ставляться до спеціалістів відділів Департаменту та повідомив про можливі вакансії.

16 березня 2021 року Обласною науковою бібліотекою спільно з природничо-географічним факультетом СумДПУ імені А. С. Макаренка проведено Регіональну наукову онлайн-конференцію «Скарби українських водойм» (<https://pgf.sspu.edu.ua/fakultet/news/133-studenti-ta-vikladachi-pgf-uchasniki-regionalnoji-naukovoji-onlajn-konferentsiji-skarbi-ukrajinskikh-vodojm>). Серед доповідачів були співробітники Регіонального офісу водних ресурсів у Сумській області Державного агентства водних ресурсів України, Управління Державного агентства рибного господарства у Сумській області. Активну участь в роботі конференції брали студенти усіх академічних груп спеціальності 106 Географія. Зі станом водних ресурсів області, проблемами і перспективами водної галузі Сумської області слухачів ознайомила Афанасієва Світлана Вікторівна – начальник відділу водних відносин і басейнової взаємодії Регіонального офісу водних ресурсів у Сумській області. Про сучасний стан рибного господарства в області, фактори, які впливають на нього, а також перспективи подальшого розвитку рибного господарства області доповідав Віталій Олександрович Підопригора – начальник відділу іхтіології та регулювання рибальства Управління Державного агентства рибного господарства у Сумській області.

22 березня 2021 року на кафедрі загальної та регіональної географії відбулася робоча зустріч НПП з членом експертної ради стейкхолдерів за спеціальністю 106 Географія – директором КЗ СОР «Державний історико-культурний заповідник у м. Путивлі» Сергієм Володимировичем Тупиком.

У ході зустрічі було обговорено реалізацію освітньо-професійної програми Географія спеціальності 106 Географія, підготовку до її акредитації, вимоги працедавців до випускників зазначеної спеціальності та можливості їх подальшого працевлаштування. Також Сергій Володимирович, як фахівець музейної справи, дав цінні поради щодо організації експозиції геологічного музею на кафедрі загальної та регіональної географії, відкриття якого та використання в освітньому процесі заплановане найближчим часом. (<https://pgf.sspu.edu.ua/ekspertna-rada-pratsedavtsiv-steikkholderiv-geografia>)

Під час проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми Географія першого рівня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія в СумДПУ імені А.С. Макаренка згідно Програми візиту в режимі відеоконференції ZOOM 29 березня 2021 року була запланована та успішно відбулася зустріч із роботодавцями та представником відділу

працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг. У цій зустрічі брали участь:

- **Пономарьов Олександр Миколайович** – начальник Сумського обласного центру з гідрометеорології;
- **Панченко Сергій Михайлович** – начальник науково-дослідного відділу Гетьманського НПП;
- **Тесленко Тамара Михайлівна** – директор туристичної фірми «Росинка»;
- **Вертель Владислав Вікторович** – головний спеціаліст відділу природно-заповідного фонду та біоресурсів Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської ОДА;
- **Живодьор Володимир Федорович** – начальник відділу працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг.

21 квітня у рамках Днів студентської науки на природничо-географічному факультеті проходила II студентська наукова онлайн конференція «Географічна весна». (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/162-ii-studentska-naukova-konferentsiya-geografichna-vesna>).

Після завершення наукової програми було проведено опитування студентів щодо найкращої наукової доповіді, у якому переміг А.М. Лук'янов (742 група), доповідь якого «Вплив кліматичних змін на спеціалізацію сільського господарства Сумської області» визнана кращою у номінації «Найкраще дослідження природно-суспільної взаємодії». Слід відзначити, що наукове консультування та статистичне забезпечення даної роботи є результатом плідної співпраці з одним із стейкхолдерів спеціальності 106 Географія – Пономарьовим О.М. – начальником Сумського обласного центру з гідрометеорології.

28 квітня 2021 р. заступник міністра освіти і науки України А.С. Селецький, перебуваючи у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, відвідав геологічний музей. Артур Миколайович у ході короткої ознайомився з експозицією музею та роботою, яка проводиться на його базі (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/173-geologichnij-muzej-vidvidav-zastupnik-ministra-osviti-i-nauki-ukrajini>).

Згідно затвердженого плану роботи відбулася виробнича практика студентів 742 групи на базі Сумського обласного центру з гідрометеорології (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/148-nastanovcha-konferentsiya-na-virobnichu-praktiku-studentam-geografam>).

17 червня 2021 року проведено чергове засідання експертної ради стейкхолдерів за спеціальністю 106 Географія.

(<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/233-zasidannya-ekspertnoji-radi-stejkholderiv-opp-106-geografiya-bakalavr>)

18 червня 2021 року відбувся захист кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за спеціальністю 106 Географія. В роботі екзаменаційної комісії взяв участь Пономарьов О.М. – голова експертної ради стейкхолдерів даної спеціальності.

Літня пора не стала перешкодою для вдосконалення освітньо-професійних програм. Зокрема на початку липня на кафедру загальної та регіональної географії завітав І.Г. Сіденко – начальник відділу культури та туризму Великописарівської селищної ради Сумської області, з яким зустрівся гарант ОПП Географія першого рівня вищої освіти С.І. Сюткін. Ця зустріч виявилася плідною та корисною для обох сторін.
(<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/249-obgovorennya-opp-geografiya-drugogo-magisterskogo-rivnya-vishchoji-osviti-za-spetsialnistyu-106-geografiya>).

Перед початком нового 2021/22 навчального року на кафедрі загальної та регіональної географії відбулася зустріч із Бортником Іваном Васильовичем – заступником директора – начальником управління планування та запобігання надзвичайним ситуаціям Департаменту цивільного захисту населення Сумської обласної державної адміністрації, членом експертної ради стейкхолдерів спеціальності 106 Географія, випускником кафедри 1993 року. Обмін думок стосувався переважно специфіки впровадження Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 106 Географія.
(<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/256-konsultatsiya-zi-stejkgolderom>)

15-17 жовтня 2021 року активну участь в роботі VI Сумських географічних читань взяв О.М. Пономарьов – голова експертної ради стейкхолдерів спеціальності 106 Географія, начальник Сумського обласного центру з гідрометеорології. Зокрема ним були озвучені привітання учасникам конференції від Українського метеорологічного та гідрологічного товариства, а також колективу гідрометеорологічного інституту НАНУ.
(<https://pgf.sspu.edu.ua/component/content/article/22-naukovi-konferentsii/307-na-prirodnicho-geografichnomu-fakulteti-vidbulasya-naukova-konferentsiya-vi-sumski-geografichni-chitannya?Itemid=101>)

8 грудня 2021 року здобувачі вищої освіти за спеціальністю 106 Географія бакалаврського та магістерського рівнів як денної, так і заочної форми навчання взяли активну участь в роботі II Всеукраїнської заочної наукової конференції «Освітні та наукові виміри природничих наук», на якій було представлено близько 100 доповідей на різноманітну тематику.
(<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/401-na-prirodnicho-geografichnomu-fakulteti-vidbulasya-konferentsiya-osvitni-ta-naukovi-vimiri-prirodnichikh-nauk-3>)

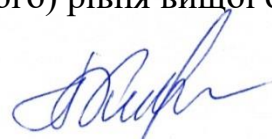
15 грудня 2021 року гаранти освітніх програм 106 Географія бакалаврського та магістерського рівнів доценти Сюткін С.І. та Корнус О.Г. провели робочу зустріч з головою експертної ради стейкхолдерів спеціальності 106 Географія, начальником Сумського обласного центру з гідрометеорології Пономарьовим Олександром Миколайовичем та очільницею Державної служби якості освіти у Сумській області Рябухою Аллою Петрівною. На зустріч були запрошені цьогорічні випускники магістратури, які брали активну участь в дискусіях.

Предметом обговорення стали перспективи розвитку спеціальності 106 Географія в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка, розширення можливостей працевлаштування випускників, доцільність запровадження більш вузької спеціалізації тощо.

За результатами засідання гарантам надано доручення узагальнити висловлені пропозиції та врахувати їх при плануванні діяльності і порядку денного засідань експертної ради стейкхолдерів за спеціальністю 106 Географія на наступний 2022 рік.

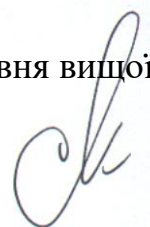
(<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/411-robocha-zustrich-stejkgolderiv-spetsialnosti-106-geografiya>)

Гарант ОП 106 Географія другого (магістерського) рівня вищої освіти

О.Г. Корнус

Гарант ОП 106 Географія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

С.І. Сюткін